Opinnollistamisen uudet tuulet-

oppilaitos ja työpajayhteistyö apuna osaamisen tunnistamisessa

Pia-Leena Salo,

Projektityöntekijä,

Bovallius-ammattiopisto

Ammattiosaamista välityömarkkinoilta – ESR-hanke (2011-2013, 2014)

- **levittää ja edelleen kehittää jo useilla työpajoilla pilotoitua opinnollistamisen toimintamallia.**
- Hanketta hallinnoi Bovallius –ammattiopisto
  - Projektipäällikkö Eino Hietalahti ja projektityöntekijä Pia-Leena Salo

ja osatoteuttajina ovat

Sisältö

- Opinnollistaminen ja opinnollistamisprosessi
- OSSUt ja Osaamiskartta työkaluna oppimisympäristön tunnistamisessa

<u>Opinnollistamisen uudet tuulet</u>

- Valtakunnallinen osaamistodistusmalli
- Oppimisympäristön tunnistamisraportti

Vipuvoimaa EU:lta 2007–2013
Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

OPH: Ammatillisten perustutkintojen perusteet ja muut määräykset uudistettu

”Keskeistä tutkinnossa on aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen, osaamisen hankkiminen työssäoppimisen kautta ja osaamisen laadun varmistaminen työpaikoilla aidoissa työtilanteissa.”

Lähde:http://www.oph.fi/ajankohtaista/tiedotteet/101/0/ammatillisten_perustutkintojen_perusteet_ja_muut_maaraykset_uudistettu

Vipuvoimaa EU:lta 2007–2013
Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

- Kirsti Lonka ” Pitääkö oppimisen olla hauskaa?”
- Oppimisen pitää olla motivoivaa ja sen pitää tapahtua myös ympäristössä, joka tarjoaa onnistumisen kokemuksia itselle sopivalla oppimistyylillä

Opinnollistamisen tarve

on syntynyt tarpeesta löytää joustava opintopolku niille nuorille, joiden opinnot eivät etene tavallisessa oppimisympäristössä

Vipuvoimaa EU:lta 2007–2013
Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Opinnollistaminen –osaamisen tunnistaminen

- **Tunnistetaan** oppimisympäristöjä ja aikaisemmin kartutettua osaamista
- **Verrataan** osaamista ammatillisten tutkintojen tutkinnon perusteisiin ja ilmaistaan osaaminen opetussuunnitelman kielellä
- **Kerrytetään** osaamista suunnitelmallisesti tunnistetussa oppimisympäristössä
- **Dokumentoidaan** osaaminen osaamistodistukseen

Opinnollistaminen on yhteistyötä

Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

Työnjako oppilaitosten ja muiden oppimisympäristöjen välillä on selkeä:

- Osaamisen **tunnistaminen** voi tapahtua erilaisessa oppimisympäristössä
- Osaamisen **tunnustaminen** oppilaitoksissa

Yhteistyön edut

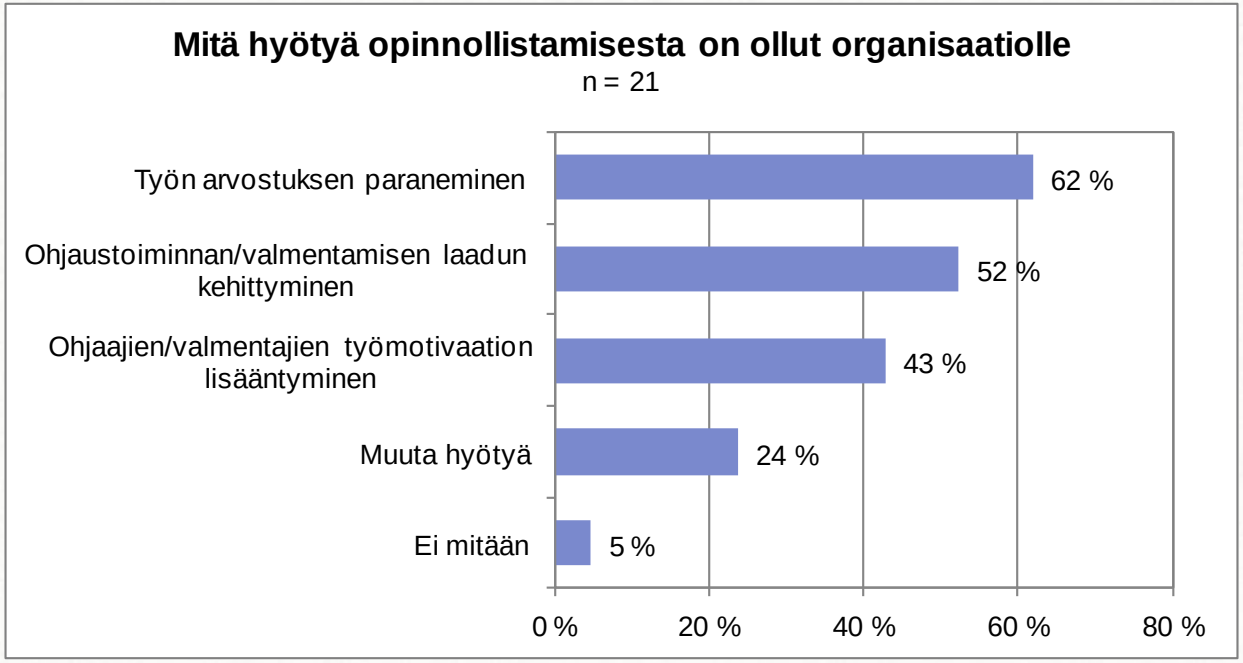
- Osaamistodistus helpottaa osaamisen tunnistamis- ja tunnustamisprosessia oppilaitoksessa
- Opettajat voivat toimia opetussuunnitelmien asiantuntijoina oppimisympäristön tunnistamisessa
- Mahdollinen negatiivinen pudokas voi tehdä osan opinnoistaan pajalla tai jatkaa opintonsa loppuun pajalla tunnistetussa oppimisympäristössä
- Tunnistetussa oppimisympäristössä voidaan tehdä laajennettua työssäoppimista

Yhteistyön edut

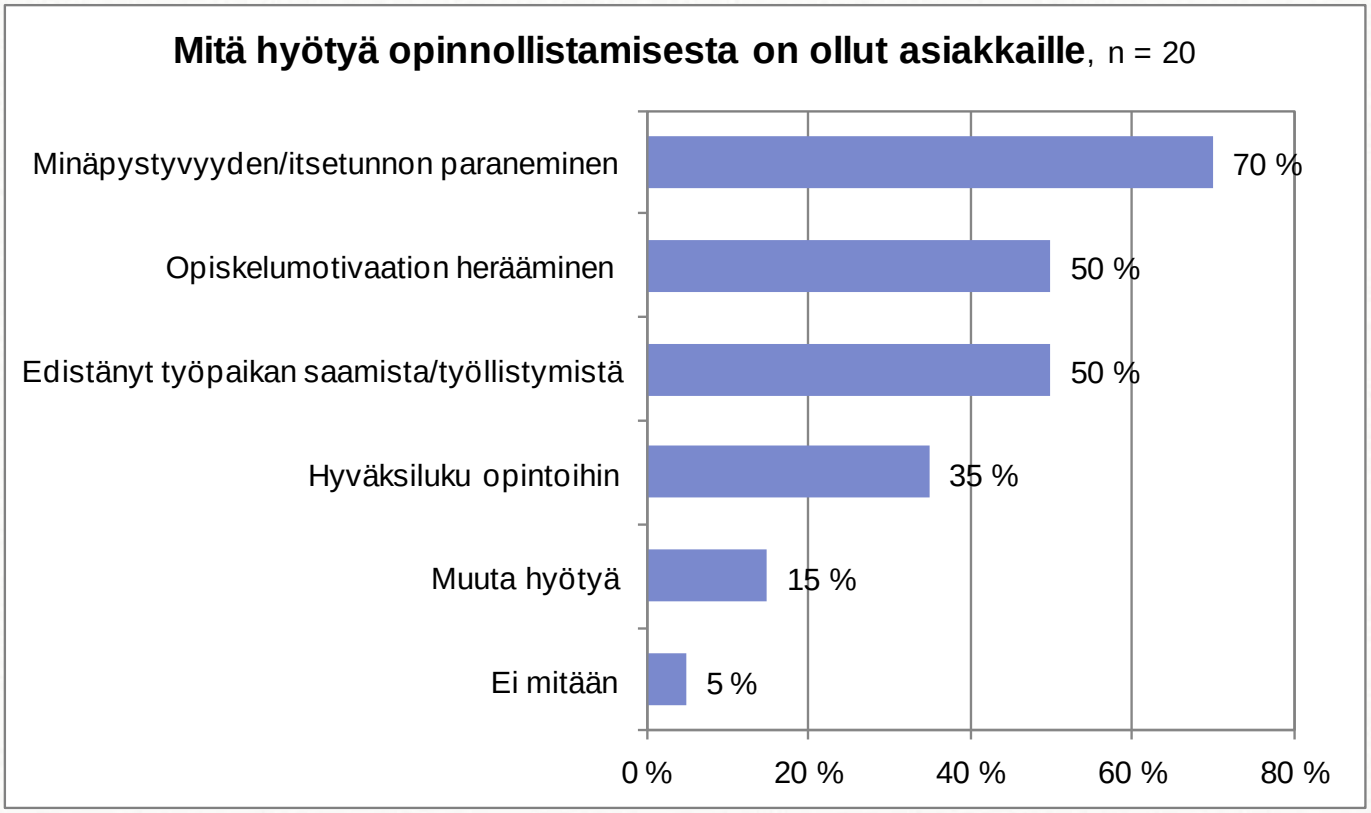
- Pajalla osaamistaan kartuttanut valmentautuja voi saada osaamisestaan hyväksilukua ja valmistua nopeammin, mikä kasvattaa opiskelumotivaatiota
- Opinnollistamisprosessi parantaa valmennuksen laatua työpajoilla
- Yhteistyökumppanit tutustuvat toistensa toimintaan ja löytävät siinä omat roolinsa sekä yhteisen kielen

Opinnollistamisen hyödyt organisaatiolle

Lähde: Opinnollistamiskysely VATES-säätiön taustayhteisöjen edustajille syksy 2013: Simo Klem

Opinnollistamisen hyödyt yksilölle

Lähde: Opinnollistamiskysely VATES-säätiön taustayhteisöjen edustajille syksy 2013: Simo Klem

Opinnollistamisprosessi

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa EU:lta 2007–2013

opinnollistamisprosessi

- oppimisympäristön tunnistaminen
- paikallisten työkalujen luominen OSSUa apuna käyttäen
- arvioinnin ja seurannan välineiden luominen osaamistodistuksineen
- oppimisympäristön markkinointi ja sopimusten laatiminen

Opinnollistamisprosessi

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

1. **Tunnistetaan oppimisympäristö** käyttämällä OSSU – osaamiskarttatyökalua

- fyysisen ympäristön *(tilat, koneet, laitteet jne.)*
- ohjauksen sekä
- tukitoimenpiteiden

kokonaisuus

Vipuvoimaa EU:lta 2007–2013

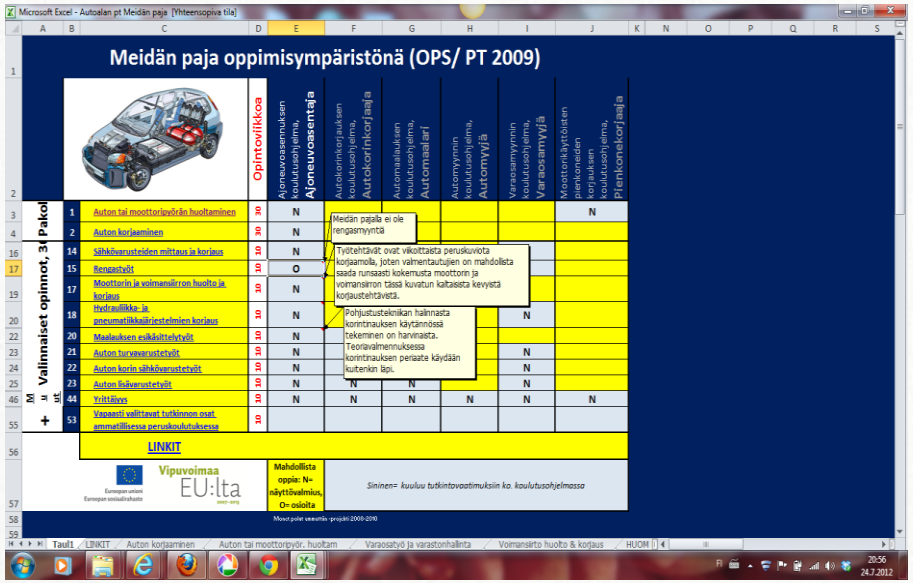
opinnollistamisprosessi

- oppimisympäristön tunnistaminen
- paikallisten työkalujen luominen OSSUa apuna käyttäen
- arvioinnin ja seurannan välineiden luominen osaamistodistuksineen
- oppimisympäristön markkinointi ja sopimusten laatiminen

Opinnollistamisprosessi

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

2. **Luodaan paikalliset työkalut toiminnan** kuvaamiseen

Toimintaympäristö-kohtainen OSSU -kartta

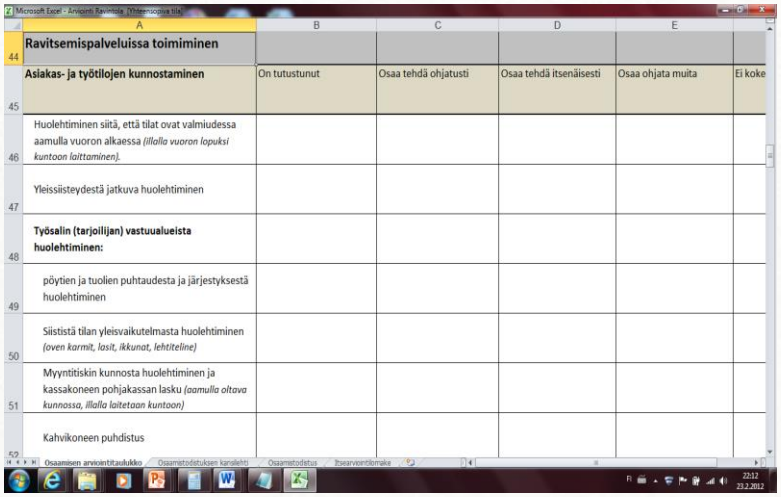
= Kuvaus toiminnassa kertyvästä osaamisesta

Opinnollistamisprosessi

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

3. **Laaditaan** valmennusprosessin arvioinnin ja seurannan **välineet** sekä **osaamistodistuspohja osaamiskarttaan**

	A	B	C	D	E	
44	**Ravitsemispalveluissa toiminen**					
45	**Asiakas- ja työtilojen kunnostaminen**	On tutustunut	Osaa tehdä ohjatusti	Osaa tehdä itsenäisesti	Osaa ohjata muita	Ei koke
46	Huolehtiminen siitä, että tilat ovat valmiudessa aamulla vuoron alkaessa *(illalla vuoron lopuksi kuntoon laittaminen).*					
47	Yleissiisteydestä jatkuva huolehtiminen					
48	**Työsalin (tarjoilijan) vastuualueista huolehtiminen:**					
49	pöytien ja tuolien puhtaudesta ja järjestyksestä huolehtiminen					
50	Siististä tilan yleisvaikutelmasta huolehtiminen *(oven karmit, lasit, ikkunat, lehtiteline)*					
51	Myyntitiskin kunnosta huolehtiminen ja kassakoneen pohjakassan lasku *(aamulla oltava kunnossa, illalla laitetaan kuntoon)*					
52	Kahvikoneen puhdistus					

Arviointilomakkeisto sis. ohjaajan version, valmentautujan version itsearviointiin sekä osaamistodistuspohjan

Vipuvoimaa EU:lta 2007–2013

Opinnollistamisprosessi

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

4. **Markkinoidaan** oppimisympäristö ja laaditaan **sopimukset yhteistyöstä**, esim. paja – oppilaitosyhteistyöstä

- Sovitaan vastuista ja menettelytavoista, esim. opiskelijoiden sijoittamiseksi työpajalle
- Laaditaan prosessimallit siirtymien toteuttamiseksi

Opinnollistamisen työkalut

Hankkeen työkalut:

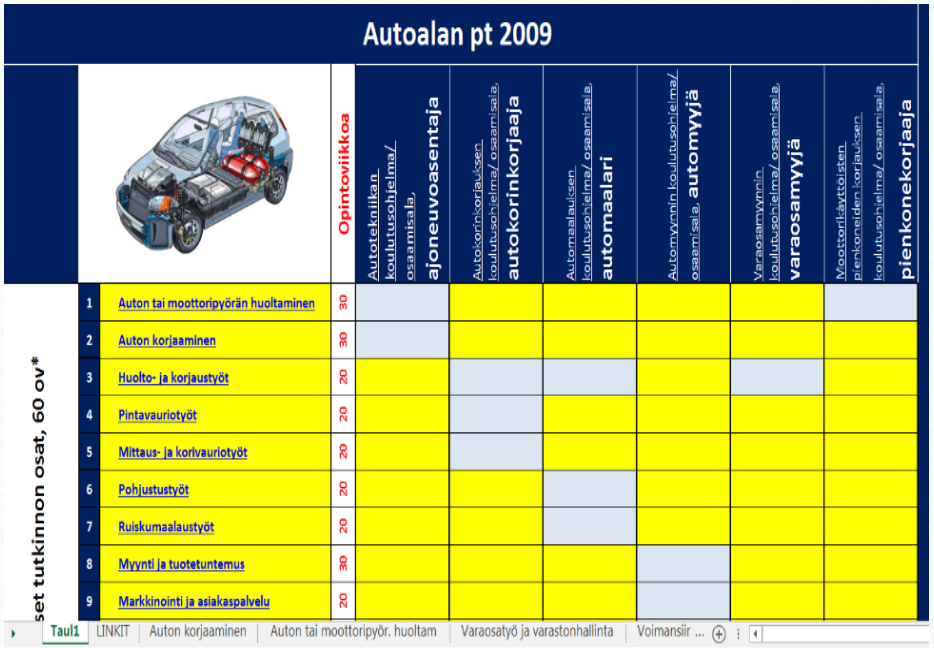
- OSSUt
- Osaamiskarttapohja

Valtakunnalliset mallit:

- Osaamistodistuspohja
- Oppimisympäristöntunnistamisraportti

OSSUt

- = osaamisen tuottamisen ja kerryttämisen opetussuunnitelma-pohjainen suunnittelutyökalu
- 19 kpl (74 ammattia)+ OHVA ja VAKU

Autoalan pt 2009

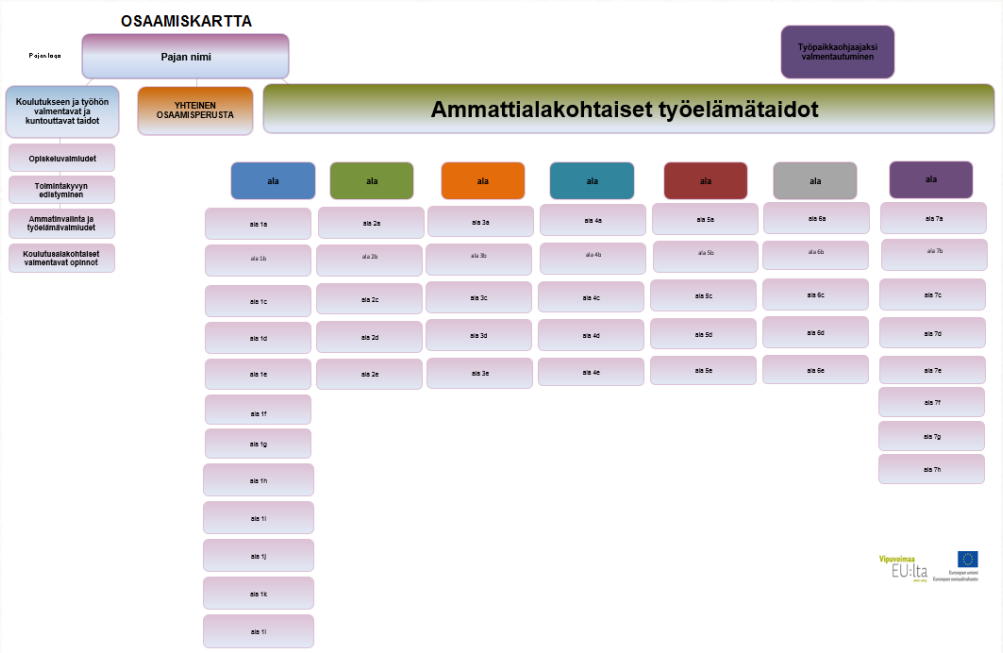
		Opintoviikkoa	Autotekniikan koulutusohjelma/ osaamisala, ajoneuvoasentaja	Autokorinkorjauksen koulutusohjelma/ osaamisala, autokorinkorjaaja	Automaalauksen koulutusohjelma/ osaamisala automaalari	Automyynnin koulutusohjelma/ osaamisala automyyjä	Varaosamyynnin koulutusohjelma/ osaamisala, varaosamyyjä	Moottorikäyttöisten pienkoneiden korjauksen koulutusohjelma/ osaamisala, pienkonekorjaaja
set tutkinnon osat, 60 ov*	1 Auton tai moottoripyörän huoltaminen	30						
	2 Auton korjaaminen	30						
	3 Huolto- ja korjaustyöt	20						
	4 Pintavauriotyöt	20						
	5 Mittaus- ja korivauriotyöt	20						
	6 Pohjustustyöt	20						
	7 Ruiskumaalaustyöt	20						
	8 Myynti ja tuotetuntemus	30						
	9 Markkinointi ja asiakaspalvelu	20						

Taul1 | LINKIT | Auton korjaaminen | Auton tai moottoripyör. huoltam | Varaosatyö ja varastonhallinta | Voimansiir ...

Vipuvoimaa EU:lta 2007–2013
Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Osaamiskartta

- Osaamiskartta on työkalu, joka esittelee organisaation koko oppimisympäristön ja sisältää osaamistodistuspohjat

Opinnollistamisen uudet tuulet

Opinnollistamishankkeiden seurauksena syntyi

- tarve työpajapedagogiikan määrittelemiselle
- tarve vakioidulle osaamistodistusmallille
- tarve turvata osaamistodistusten laatu, josta syntyi oppimisympäristön tunnistamisraportti

Valtakunnallinen osaamistodistusmalli

Valtakunnallinen osaamistodistustyöryhmä

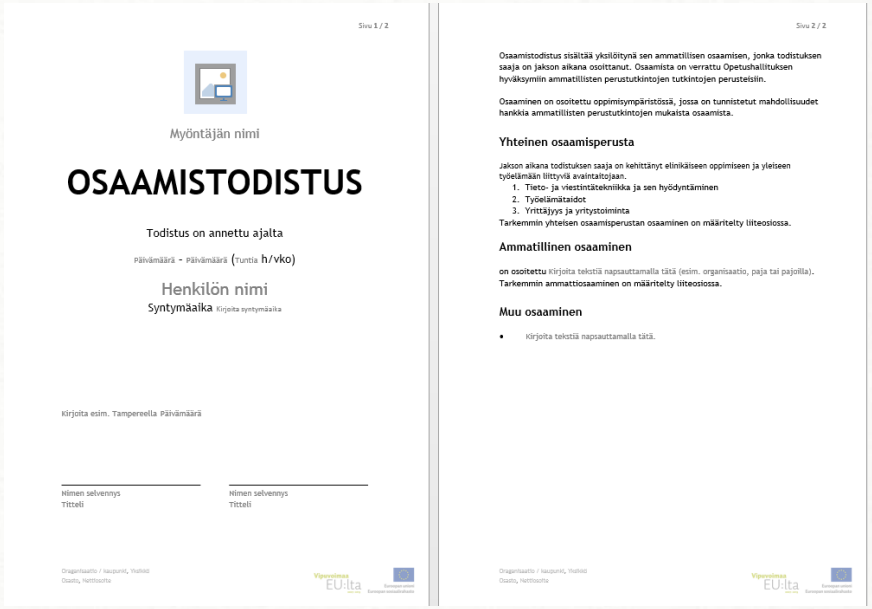
- Työryhmä oli kaikille avoin ja kokoontui Ammattiosaamista välityömarkkinoiden kokoon kutsumana
- Työskentely kesti noin vuoden ja kokouksia oli yhteensä 6 (4 vuonna 2013 ja 2 vuonna 2014)
- Työryhmään osallistui 32 henkilöä 21 eri organisaatiosta
- Dropbox- mallien työstämistä varten

Tavoite

- **Luoda yhtenäinen malli osaamistodistukselle**
- **nostaa osaamistodistuksen painoarvoa ja taata sen taustalla olevan toimintamallin laatu.**

Mallit: Osaamistodistus

- Osaamistodistusmalli
  - Word versio
  - Excel versio
- Etusivu
- Yhteinen osaamisperusta
- Ammatillinen osaaminen liiteosioissa
- Muu osaaminen

Sivu 1 / 2

Myöntäjän nimi

OSAAMISTODISTUS

Todistus on annettu ajalta

Päivämäärä - Päivämäärä (Tuntia h/vko)

Henkilön nimi

Syntymäaika Kirjoita syntymäaika

Kirjoita esim. Tampereella Päivämäärä

Nimen selvennys
Titteli

Nimen selvennys
Titteli

Organisaatio / kaupunki, Yksikkö
Osasto, Henkilöstöhallinto

Sivu 2 / 2

Osaamistodistus sisältää yksilöitynä sen ammatillisen osaamisen, jonka todistuksen saaja on jakson aikana osoittanut. Osaamista on verrattu Opetushallituksen hyväksymiin ammatillisten perustutkintojen tutkintojen perusteisiin.

Osaaminen on osoitettu oppimisympäristössä, jossa on tunnistetut mahdollisuudet hankkia ammatillisten perustutkintojen mukaista osaamista.

Yhteinen osaamisperusta

Jakson aikana todistuksen saaja on kehittänyt elinikäiseen oppimiseen ja yleiseen työelämään liittyviä avaintaitojaan.

1. Tieto- ja viestintätekniikka ja sen hyödyntäminen
2. Työelämätaidot
3. Yrittäjyys ja yritystoiminta

Tarkemmin yhteisen osaamisperustan osaaminen on määritelty liiteosiossa.

Ammatillinen osaaminen

on osoitettu Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä (esim. organisaatio, paja tai pajoilla).
Tarkemmin ammattiosaaminen on määritelty liiteosiossa.

Muu osaaminen

- Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.

Organisaatio / kaupunki, Yksikkö
Osasto, Henkilöstöhallinto

Osaamistodistus

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

- Osaamistodistus kuvaa tunnistettua osaamista, jota on verrattu ammatillisten perustutkintojen tutkinnon perusteisiin
- Apuna
  - työnhaussa ja osaamisen markkinoinnissa
  - osaamisen tunnistamisessa ja tunnustamisessa haettaessa ammatillisiin opintoihin

Valtakunnallinen osaamistodistusmalli esiteltiin Synergiaseminaarissa syyskuussa

Mallit:
Oppimisympäristöntunnistamisraportti

- Oppimisympäristön-tunnistamisraportti pitää olla täytettynä, jotta voi käyttää valtakunnallisen osaamistodistusmallin mukaista todistusta
- Word-dokumentti, joka voidaan PDF-muodossa tallentaa organisaation nettisivuille

Saatavuus: opinnollistamisen työkalut

- Kaikki mallit löytyvät Bovalliuksen sivuilta:

http://www.bovallius.fi/web/ammattiopisto/opinnollistamisen-tyokalut-2

Valtakunnallisen työpajayhdistyksen sivuilta:

http://www.tpy.fi/mita_me_teemme/hankkeita/ammattiosaamista-valityomarkkino/opinnollistamisen-tyokalut/

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Jos haluan saattaa ihmisen tiettyyn päämäärään minun on osattava aloittaa juuri siitä, missä hän on.

Søren Kirkegaard
Tanskalainen filosofi
1813-1855

Vipuvoimaa EU:lta 2007–2013

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Kiitos☺

Pia-Leena Salo
projektityöntekijä
Ammattiosaamista välityömarkkinoilta –projekti
gsm. 040 661 4720
pia-leena.salo@bovallius.fi
Bovallius-ammattiopisto, Jyväskylä

Opinnollistamisen työkalut:
http://www.bovallius.fi/web/ammattiopisto/opinnollistamisen-tyokalut